

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สิ่งที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงก็คือ การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและสร้างสรรคความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กล่าวไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539(2535:1) ระบุไว้ว่า

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งสำหรับการสร้างสรรคความเจริญก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหาคการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เพราะการศึกษา เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ไขปัญหา ตลอดจนรู้จักใช้ทรัพยากรวัตถุที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสิ้นเปลืองน้อยที่สุด การที่ประเทศจะเจริญก้าวหน้าได้ จำเป็นต้องมีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความคิด ความสามารถ จำนวนมาก ดังนั้นการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการในการเสริมสร้างบุคคลให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว จึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง

ดังนั้น ในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการนั้น ต้องอาศัยการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากการพัฒนาคนให้มีคุณภาพแล้ว ทางรัฐบาลยังได้เน้นให้มีการพัฒนาปรับปรุงประเทศให้มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงทัดเทียมกับประเทศพัฒนา โดยปรับประเทศให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrialized Countries : NICS) เน้นการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 - 2539 ได้กำหนดเป้าหมายแนวทางและมาตรการในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น มีเป้าหมายในการเพิ่มการผลิตกำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทั้งในด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รัฐบาลได้มีนโยบายให้เร่งรัดการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลนเพิ่มมากขึ้น

เมื่อมีการเร่งรัดผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงทำให้กระทรวงศึกษาธิการต้องปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรระดับต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือก

เรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้มากขึ้น เนื่องจากวิชาคณิตศาสตร์ เป็นพื้นฐานของการเรียนทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ในชั้นสูงต่อไป ดังที่ยุพิน พิพิธกุล (2530:1) ได้กล่าวไว้ว่า "คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่สร้างสรรค์จิตเจมมนุษย์ซึ่งเกี่ยวกับความคิด กระบวนการและเหตุผล คณิตศาสตร์ฝึกให้คนคิดอย่างมีระเบียบ และเป็นรากฐานของวิทยาการหลายสาขา ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ฯลฯ ล้วนแต่อาศัยคณิตศาสตร์ทั้งสิ้น" ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของสุวัทนา อุทัยรัตน์(2525:110) ที่ว่า "คณิตศาสตร์เป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นรากฐานของวิทยาการหลายสาขา อาจกล่าวได้ว่า คณิตศาสตร์มีความสำคัญที่ทำให้เราเห็นความแตกต่างในด้านความเจริญของโลกได้อย่างชัดเจน" อีกทั้งในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) (2535 : 65) ยังได้กำหนดมาตรการในการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ข้อที่ 2 ว่า "กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามความเหมาะสม เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้ทันกับความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี" ผลที่ตามมาก็คือ มีความต้องการครู-อาจารย์ผู้สอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย แต่เนื่องจากการผลิตบัณฑิตทางด้านคณิตศาสตร์มีจำนวนจำกัด ซึ่งมีสาเหตุหลายประการ ที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ขาดแคลนผู้เรียน เพราะวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่เรียนยากและเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็ไม่เป็นวิชาชีพที่เด่นชัดดังเช่นวิชาชีพอื่น อีกทั้งสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น เภสัชศาสตร์ แพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เป็นต้น ได้เพิ่มปริมาณการรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น จึงทำให้ผู้ที่มีความพร้อมที่จะเรียนทางด้านคณิตศาสตร์ได้ไปสมัครเรียนในสาขาดังกล่าว ส่วนที่เหลือก็อาจจะไม่ตัดสินใจที่จะเรียนคณิตศาสตร์เป็นวิชาเอก เพราะการไปประกอบอาชีพได้รับค่าตอบแทนต่ำกว่าวิชาชีพอื่น ๆ

จากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น ทางทบวงมหาวิทยาลัย(2539:10-15) ได้กำหนดแนวทางและมาตรการในการแก้ไขในสาขาวิชาทางด้านคณิตศาสตร์ นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วในคราวประชุมเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2536 ในช่วง 10 ปีข้างหน้า แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 ปี 2540-2544 โดยกำหนดเป้าหมายหลักไว้สองประการคือ

ประการแรก เป้าหมายด้านปริมาณ คือ กำหนดเป้าหมายของการผลิตเพิ่มให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยเฉพาะครู-อาจารย์ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยได้กำหนดไว้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2537-2544 จะต้องผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มรวม 1,650 คนและผลิตบัณฑิตสาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษาเพิ่มรวม 18,011 คน

ประการที่สอง เป้าหมายด้านคุณภาพ คือ มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในทาง

วิชาการและวิชาชีพที่ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสภาพปัจจุบันและอนาคต สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) แผนอุดมศึกษาระยะยาวของทบวงมหาวิทยาลัย

เนื่องจากการวางแผนการเพิ่มการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาทางด้านคณิตศาสตร์ ได้ประสบปัญหาดังที่กล่าวมาแล้วคือขาดแคลนผู้เรียน ทางทบวงมหาวิทยาลัยจึงวางแผนการผลิตบัณฑิต โดยกำหนดมาตรการสร้างแรงจูงใจสำหรับผู้เรียนโดยการจัดสรรทุนการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งมีการผลิตในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเรียกว่า โครงการเร่งรัดการผลิตและพัฒนาบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศ เรียกชื่อย่อว่า โครงการ รพค.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันหนึ่งที่มีนิตินโยบายโครงการ รพค. ซึ่งได้รับนิตินโยบายโครงการ รพค. รุ่นแรกปีการศึกษา 2539 และรุ่นที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสภาพและปัญหาของนิตินโยบายคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโครงการ รพค. ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนานิตินโยบายให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพของนิตินโยบายคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโครงการเร่งรัดการผลิตและพัฒนาบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศ ในด้านต่อไปนี้
  - 1.1 สถานภาพของนิตินโยบาย
  - 1.2 เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์
  - 1.3 เจตคติต่อวิชาชีพครู
2. เพื่อศึกษาปัญหาของนิตินโยบายคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโครงการเร่งรัดการผลิตและพัฒนาบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศ ในด้าน
  - 2.1 ปัญหาความสัมพันธ์กับผู้อื่น
  - 2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน
  - 2.3 ปัญหาเกี่ยวกับด้านการเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิตินโยบายคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในโครงการ รพค.

2. สภาพของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโครงการ รพค. ประกอบด้วยด้านต่อไปนี้ คือ

- 2.1 สถานภาพของนิสิต
- 2.2 เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์
- 2.3 เจตคติต่อวิชาชีพครู

3. ปัญหาของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโครงการ รพค. ประกอบด้วยด้านต่อไปนี้ คือ

- 3.1 ปัญหาความสัมพันธ์กับผู้อื่น
- 3.2 ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน
- 3.3 ปัญหาเกี่ยวกับด้านการเรียน

4. เจตคติต่อวิชาชีพครูเป็นเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครูที่ครอบคลุมองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ

- 4.1 ความรัก ความศรัทธาในวิชาชีพครู
- 4.2 ความคิดเห็นด้านลักษณะงานวิชาชีพครู
- 4.3 ความคิดเห็นด้านบุคลิกภาพของครู
- 4.4 ความคิดเห็นด้านคุณธรรม และจริยธรรมของครู

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นิสิตตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาของนิสิตโครงการ รพค. แบบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูด้วยความจริงใจและเต็มใจ

2. การเก็บข้อมูลในวัน เวลา และสถานที่ที่ต่างกัน ไม่มีผลทำให้เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และเจตคติต่อวิชาชีพครูเปลี่ยนแปลงไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. นิสิต หมายถึง นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2540 ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ที่อยู่ในโครงการเร่งรัดการผลิตและพัฒนาบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศ (โครงการ รพค.)

2. สถานภาพ หมายถึง ข้อมูลส่วนตัวของนิสิต ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว และการเงินของนิสิต ซึ่งได้จากแบบสอบถามสภาพและปัญหาของนิสิตโครงการ รพค.

3. เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ หลังจากที่มีประสบการณ์ในวิชาคณิตศาสตร์ ในลักษณะที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบประเมินค่าตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Method Summated Rating) 5 ระดับ

4. เจตคติต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่ออาชีพครูซึ่งแฝงอยู่ในแต่ละบุคคลและพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมใด ๆ ต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเป็นครูที่มาไว้ในแง่ที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ซึ่งวัดได้เป็นคะแนน โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการคัดเลือกเกณฑ์องค์ประกอบที่จะใช้เป็นเครื่องชี้วัดเจตคติต่อวิชาชีพครูมา 4 องค์ประกอบ โดยพิจารณาจรรยาบรรณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ของคุรุสภา เป็นเกณฑ์ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบมีดังนี้

- 4.1 ความรัก ความศรัทธาในวิชาชีพครู
- 4.2 ความคิดเห็นด้านลักษณะงานวิชาชีพครู
- 4.3 ความคิดเห็นด้านบุคลิกลักษณะของครู
- 4.4 ความคิดเห็นด้านคุณธรรมและจริยธรรมของครู

5. ปัญหาของนิสิต หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่ทำให้นิสิตไม่บรรลุเป้าหมายในเรื่องความสัมพันธ์กับผู้อื่น ในเรื่องการเงินและการเรียนในโครงการ รพค. ซึ่งได้จากแบบสอบถามสภาพและปัญหาของนิสิตโครงการ รพค. โดยเฉพาะปัญหาการเรียนของนิสิตนั้น ศึกษาจากปัญหาการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ที่นิสิตได้ลงทะเบียนเรียนเรียบร้อยแล้ว ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะวิชาครู และหมวดวิชาเฉพาะวิชาเอกคณิตศาสตร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนิสิตโครงการ รพค. ได้ทราบสภาพและปัญหาของนิสิตโครงการ รพค. และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนของนิสิตโครงการ รพค.
2. ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของนิสิตในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป